

ALOIS KALVODA (1875–1934)

ZBLOUDILÝ – POLYPTYCH KOLEM 1900

ČECHY (PRAHA)

O umělci

Alois Kalvoda se narodil ve Šlapanicích u Brna do chudé venkovské rodiny. Studoval na Akademii výtvarných umění v Praze v krajinářské třídě Julia Mařáka, absolvoval stipendijní pobyty v Paříži a v Mnichově. Na počátku devadesátých let 19. století se seznámil s řadou literátů, kteří ovlivnili jeho tvorbu. V roce 1900 si otevřel soukromou malířskou školu v Praze.

Čím se proslavil

Kalvoda je známý jako jeden z organizátorů českého uměleckého života na Moravě, byl aktivní v Klubu přátel umění v Brně i ve Sdružení výtvarných umělců moravských v Hodoníně.

O díle

Námětem Kalvodova obrazu se stal příběh, který jako by vyšel z pera malířova přítele Viléma Mrštíka. Začíná vlevo venkovskou scénou loučení mladíka s milou před jeho odjezdem do města. Uprostřed vidíme téhož mladíka, jak vchází do nočního podniku s nápisem kavárna, nicméně červená lucerna nad vchodem naznačuje skutečnou povahu navštíveného zařízení. Na obraze vpravo pak dívka pláče u čerstvého hrobu svého milého, kterého nástrahy velkoměsta připravily o život.

Co je na díle invenční?

Kalvoda v díle smísl různé styly 19. století: způsoby tahů štětce se blíží impresionismu, své krajiny však secesně stylizoval, a ještě k tomu vycházel z pozdního romantismu.

Technika

Aby podtrhl vyprávěcí linku díla, zvolil Kalvoda velmi originální formu polyptychu, obrazu složeného z více samostatných částí, známou třeba ze středověké deskové malby.

Na co ještě se mám podívat?

Rada symbolistních či secesních obrazů byla doplněna výpravnými rámy, vedle Kalvody je v expozici takovým rámem opatřen ještě obraz Wilhelma Bernatzika *Zasněná* z roku 1898.

Zajímavost

Děj se na plátnech odvíjí zleva doprava formou komiksového stripu. Způsob, jakým mladík sešel ze světa, naznačují připojené verše – jejich autorem je podle monogramu básník Bohdan Kaminský.

Souvislost

V roce 1900 je na Světové výstavě v Paříži prezentována secese jako nový univerzální styl nadcházejícího století.